

یکی ترمز افزایش قیمت سر سام آور گاز ، برق و آب را بکشد

افزایش سر سام آور گاز ، برق و آب اشتراکی مجتمع های مناطق مختلف به ویژه منطقه شمال تهران برای همه خانوار ها از جمله ساختمان ۷ واحدی ما غیر قابل تحمل شده است. قبض ماهانه برق مشاع در سال ۱۳۹۱ با ۶۰۰ - ۵۰۰ هزار تومان ، قبض آب در حد ۳۰۰ هزار تومان و قبض گاز آن هم در فصل گرما با حداکثر یک میلیون تومان صادر می شد... اما این مقادیر طی ۱۵ سال اخیر ، سالیانه که نه بلکه فصلی افزایش صعودی داشته است بطوری که در تیرماه سال ۱۴۰۵ قبض های آب و برق همان ساختمان ۷ واحدی با تعداد نفرات کمتر به ترتیب با مبلغ ۲۷/۸۰۰/۰۰۰ تومان ، ۲۴/۴۰۰/۰۰۰ تومان و گاز ۱۰۳ میلیون تومان صادر شده است. خانوار ساختمان در حالی باید این افزایش کمرشکن را تحمل کنند که جمعیت ساکن در آن نه تنها افزایش نیافته بلکه طی این مدت کمتر هم شده است . سامانه روشنایی ساختمان (با وجود جایگزینی لامپ های کم مصرف بجای لامپ های پر مصرف قدیم) ، چیلر و تجهیزات برقی موتور خانه ساختمان بدون تغییر همان هایی هستند که در سال ۱۳۸۶ نصب شده است. در این مدت نگه داری سامانه ها بر اساس اصول و دستورالعمل های نگه داری انجام گرفته است. اما هر بار که کنتور های آب ، برق و گاز قرائت و قبض های جدید صادر می شود باز هم با افزایش روبرو هستیم . ۱۰۳ میلیون تومان قبض گاز یعنی خانواری ۱۵ میلیون تومان می شود. از مدیر یک مجتمع ۴۰ واحدی سوال کردم قبض گاز مجتمع شما چقدر است؟ پاسخ داد ۷۵۰ میلیون تومان به عبارت دیگر هر خانوار حدود ۱۹ میلیون تومان . سال گذشته برای ساختمان ۷ واحدی ما هم ۱۷۲ میلیون تومان قبض گاز صادر شده بود. شاید چند روز دیگر قبض جدید هم مانند سال گذشته صادر شود. شاهد بوده ام که اکثر مصرف کنندگان به این افزایش قیمت ها اعتراض کرده اند اما همیشه پاسخ کارمندان و کارشناسان ادارات مربوطه این است که دولت نرخ مصرف انرژی را افزایش داده است ما مقصر نیستیم و اضافه می کنند حتمن سامانه های گرمایش و سرمایشی مجتمع شما پر مصرف است و نیاز به تعویض دارد. پیگیری بیشتر، منجر به بحث و تنش بین کارشناسان و مشترکین می شود.. راستی چگونه می توان الگوی مصرف را تغییر داد . تغییر الگوی مصرف یعنی استفاده از تجهیزات کم مصرف جدید . در حالی که ۱۹ سال قبل شرکت گاز به همه سازندگان مجتمع های بزرگ توصیه می کرد که چیلر های جذبی نصب کنند. الان می گویند "چیلر جذبی" پر مصرف است ، راه حل دیگری برای کاهش مصرف گاز انتخاب کنید.. چطور می شود چیلر ۵۰ تنی غول پیکر و لوله کشی های آن را که قبل از دیوار چینی ساختمان ، درموتور خانه نصب شده است را از ساختمان خارج و بجای آن برای مثال چیلر هوا خنک کن نصب کرد. تنها راه خارج کردن چیلر قبلی ، قطعه قطعه کردن آن است . اضافه بر این ، کل لوکشی های قدیم هم باید اصلاح یا تعویض شود که عملیات آسانی نخواهد بود. اگر بر اساس توصیه کارشناسان شرکت گاز ، چیلر موجود را با نوع دیگری تعویض کنیم، با قیمت امروز، مالکین ساختمان حداقل باید ۵-۶ میلیارد تومان هزینه کنند. معایب سامانه های سرمایشی و گرمایشی جدید هم کم نیست . ممکن است با تبدیل چیلر جذبی به هوا خنک کن، از افزایش قیمت اداره گاز رهایی پیدا کنیم اما گرفتار افزایش قیمت سازمان های برق و آب شویم. در گذشته با همین دستگاه های موجود طبق جداولی که در ادامه این نوشتار

خواهد آمد ، هزینه های گاز ، برق و آب بسیار کمتر از بهای فعلی بوده است انتظار نداریم که با توجه به افزایش تورم ، قیمت ها ثابت بماند اما نه 100 برابر. با اطمینان می توان گفت که مشکل از تجهیزات موتور خانه نیست بلکه افزایش قیمت ظالمانه است. با توجه به تحقیقات انجام گرفته ، اکثر کشور های دنیا ، مقدار مصرف ماهانه را در بهای تعیین شده ضرب و قبض ماهانه را با افزودن مالیات صادر می کنند. برای اطمینان و برای تهیه جداول مقایسه ای ، قبض های چند کشور را از خانواده های آشنا دریافت کرده ام . در همه آنها مقدار مصرف ماهانه ، تفاوت قرائت رقم پیشین و فعلی کنتراست ، این تفاوت که نشان دهنده مصرف ماهانه است ، در تعرفه مصرف ضرب و با اضافه شدن مالیات ، قبض نهایی را صادر می کنند. بعضی از کشور ها برای مشترکین آب ، برق یارانه تورمی هم در نظر می گیرند. یعنی اگر شهروندان در هر دوره ای از سال با تورم مواجه شوند دولت مبلغی را به عنوان تورم در حساب مصرف کننده منظور و مبلغ دوره بعد از محل یارانه برداشت می شود. جداول زیر نشان می دهد که ادارات آب ، برق و گاز کشور ما ، چه سیاست ها و توجیهاتی را برای افزایش نرخ مصرف انرژی اعمال می کنند . بطور کلی سازمان های ما بجای نشان دادن یک رقم مصرف ماهانه با یک نرخ واحد ، آن قدر با کلمات بازی می کنند تا مصرف کننده را قانع کنند که الگوی مصرف شما غلط است . اما واقعیت این نیست . در طول سال گذشته تا امروز بدون اخطار و یا هر گونه اطلاع رسانی قبلی ، کنتر برق مشاع ساختمان را عوض کرده اند تا تحت عنوان پر باری ، میان باری و کم باری حتی اوج بار مصرف روز جمعه و رآکتیو ، نرخ مصرف را افزایش دهند. یکی از شرایطی که در سال های اخیر در قبض برق اضافه شده است ضریب 20 برابری است. یعنی اگر مصرف میان باری و واقعی کنتر (تفاوت قرائت پیشین و فعلی کنتر) 378/75 کیلووات ساعت باشد این عدد را 20 برابر می کنند و با مصرف سرانه و مجازی که خود تعیین کرده اند ، مقایسه و مابه التفاوت را تحت عنوان مصرف مازاد در نرخ بالاتر ضرب می کنند. برای پارامتر های دیگر یعنی اوج باری ، کم باری ، جمعه و رکتور هم ضریب 20 برابر اعمال می شود و به عنوان مصرف کل (15,094 کیلووات) به مشترکین خود تحمیل می کنند. با این ترتیب مصرف واقعی میان باری کنتر که 378/75 کیلووات بوده و در سالهای گذشته مانند روال امروز کشور های اروپایی ، در یک نرخ واحد ضرب می گردید الان همان میزان مصرف واقعی ماهانه در چند مرحله و با نرخ های مجاز و مازاد مصرف محاسبه می شود. تازه ماجرا به همین جا ختم نمی شود از مبلغ بالایی که با این روش به مصرف کننده تحمیل می کنند ، معادل همان بهای مصرف انرژی یا بیشتر ، عوارض های مختلف و مالیات بر ارزش افزوده هم اضافه می شود. جدول (1) رونوشت آخرین قبض برق ساختمان 7 واحدی است که سهم هر خانوار جدای از هزینه مصرف برق داخل واحد ، معادل 34/875/857 ریال است . باید شکرگزار اداره برق هم باشیم چون در سال 1405 در همین ماه قبض برق ساختمان با همین مصرف برابر با 52 میلیون تومان بوده است. که بخش بزرگ آن مربوط به انرژی رآکتور بوده است. با مبلغ 52 میلیون تومان ، سهم هر خانوار بالغ بر 7 میلیون و پانصد هزار تومان می شد. یکی از شگرد های افزایش بهای برق نصب کنتر دیماندی و اعمال هزینه رآکتور است. در بعضی از قبض ها ، هزینه آن در محاسبات منظور و بعضی قبض ها نه . اگر هزینه دیماند 20 برابر و به قبض تیر ماه امسال اضافه می گردید . رقم این قبض هم چیزی در حدود 52 میلیون تومان بود. 20 برابر کردن مصرف واقعی و تفکیک همان مصرف به چند قسمت باری و 20 برابر کردن دوباره هریک از قسمت ها هیچ گونه توجیهی ندارد . بعلاوه

همین طوری که اشاره شد ، کنتور دیماندی برای منازل مسکونی نیست. متأسفانه اداره برق مقررات خودش را هم نادیده گرفته است. در مورد اقلام هزینه ای قبض برق می توان مفصل توضیح داد. ولی باعث طولانی شدن این نوشته می شود. با این وجود ، اسناد و مدارک مثبت در اختیار نگارنده است که در صورت درخواست قابل ارایه می باشد. در ادامه جداولی از مقررات هزینه برق و گاز اروپا ارایه می شود که در آنها تفاوت ها بخوبی قابل مشاهده است.

جدول (۱) - نمونه آخرین قبض صادر شده توسط اداره برق در تیر ماه ۱۴۰۵

شرح مصارف	شمارنده قبلی	شمارنده کنونی	تفاوت	ضریب	مصرف کل	نوع انشعاب	بهای انرژی
میان باری	۲۰۳۵۴	۲۰۷۳۲/۷۵	۳۷۸/۷۵	۲۰	۷۵۷۵	دیماندی	72,566,099
اوج باری	۶۸۷۳	۸۱۸۰/۵	۱۳۰/۷۵	۲۰	۲۶۱۵		50,101,742
کم باری	۱۳۲۸۰	۱۳۵۲۵/۲	۲۴۵/۲	۲۰	۴۹۰۴		23,489,383
اوج بار جمعه	۰	۰	۰	۲۰	۰		۰
رآکتیو	۳۱۱۲۵	۰	۰	۲۰	۰		۰
						بهای انرژی	146,157,224
						آبونمان	158,478
						بهای قدرت	15,724,800
						بهای فصل	26,331,582
						هزینه سوخت نیروگاهی	15,083,784
						عوارض برق	20,329,739
						مالیات بر ارزش افزوده	20,345,587
						جمع مبلغ دوره	244,131,000

توضیحات جدول (۱): کنتور دیماندی چند سالی است که در مجتمع های شمال تهران نصب شده است . نصب این کنتور مانند قرارداد یکطرفه ای است که اداره برق می تواند بر اساس آن در صورت تجاوز از قدرت ، توان مصرفی را پایش کند . کنتور دیماندی در کارخانه ها، مجتمع های تجاری، بیمارستان ها و ساختمان های خیلی بزرگ نصب می شود. در مجتمع های کم خانوار عموماً کنتور غیر دیماندی مورد استفاده است . کنتور های دیماندی و غیر دیماندی مزیت ها و معایبی دارد که در حوصله این نوشتار کوتاه نمی گنجد . اداره برق با نصب کنتور

دیماندی در یک مجتمع مسکونی ۷ واحدی ، علاوه بر مصرف کل انرژی، توان لحظه ای و حداکثر مصرف منازل مسکونی را نیز ثبت و تحت کنترل خود درآورده است .اما ای کاش هدف اداره برق فقط طبقه بندی و کنترل توان لحظه ای بود. برابر مندرجات قبض ، اداره برق از ضریب ۲۰ برابری مصارف میان ، اوج و کم باری هم استفاده می کند. قبل از نصب کنتور های دیماندی در منازل مسکونی شمال تهران ، مانند اکثر کشور ها ، تفاوت مصرف انرژی قبلی و فعلی ثبت می گردید..اما اداره برق علاوه بر تعیین تفاوت مصرف دوره قبل و فعلی که اساس محاسبه مصرف برق است ، همان مصرف دوره میان باری را به اوج باری و کم باری تقسیم و هر سه مورد را در ضریب ۲۰ ضرب و با مصرف مجاز " خود تعیین کرده " مقایسه و با عنوان مصرف مجاز و مصرف مازاد تفکیک و پس از ضرب در نرخ های مورد نظر به عنوان بهای انرژی به

مصرف کننده تحمیل می کند. **جدول (۲) - افزایش تعرفه برق از سال ۱۳۹۸ تا تابستان ۱۴۰۴**

سال محاسبه	کیلووات ساعت دوره قرائت	تعداد روز	کیلو وات ۳۰ روزه	مصرف روزانه	بهای انرژی ۳۰ روزه	مالیات و عوارض	جمع قبض ۳۰ روزه	دوره مصرف
۱۳۹۸	۳۳۰	۳۲	۳۰۹	۱۰.۳	۹,۸۱۲,۹۳۲	۵,۹۶۲,۳۸۱	۱۵,۷۷۵,۳۱۳	۹۸/۰۴/۱۱-۰۳/۱۰
۱۳۹۸	۲۷۸	۲۶	۳۲۱	۱۱	۱۰,۱۰۰,۲۲۳	۸,۱۲۹,۳۹۲	۱۸,۲۲۹,۶۱۵	۹۸/۰۵/۰۶-۰۴/۰۱
میانگین	۳۰۴	۲۹	۳۱۵	۱۰.۶۵	۹,۹۵۶,۵۷۸	۷,۰۴۵,۸۸۷	۱۷,۰۰۲,۴۶۴	فصل بهار-تابستان
۱۳۹۹	۱۸۶	۲۱	۲۶۶	۸.۸۷	۹,۱۷۹,۲۶۱	۶,۲۱۹,۳۱۰	۱۵,۳۹۸,۵۷۱	۹۹/۰۴/۰۹-۰۳/۱۹
	۲۷۴	۲۹	۲۸۳	۹.۴	۹,۵۵۰,۶۶۸	۸,۱۵۰,۳۶۶	۱۷,۷۰۱,۰۳۴	۹۹/۰۵/۰۷-۰۴/۰۹
میانگین	۲۳۰	۲۵	۲۷۴.۵	۹.۱۴	۹,۳۶۴,۹۶۵	۷,۱۸۴,۸۳۸	۱۶,۵۴۹,۸۰۳	فصل بهار-تابستان
۱۴۰۳	۳۲۰	۲۷	۳۵۶	۱۲	۳۵,۲۰۰,۸۷۷	۴۶,۴۱۶,۸۸۴	۸۱,۶۱۷,۷۶۱	۴۰۳/۰۴/۲۳-۰۳/۲۷
۱۴۰۳	۴۱۸	۳۵	۳۵۸	۱۲	۳۵,۵۳۷,۲۸۸	۵۱,۷۱۲,۹۶۱	۸۷,۲۵۰,۲۴۹	۴۰۳/۰۵/۰۷-۰۴/۲۳
میانگین	۳۶۹	۳۱	۳۵۷	۱۲	۳۵,۳۶۹,۰۸۳	۴۹,۰۶۴,۹۲۳	۸۴,۴۳۴,۰۰۵	فصل بهار-تابستان
۱۴۰۴	۲۶۰	۲۲	۳۵۵	۱۱.۸	۸۵,۹۴۰,۸۸۱	۲۲۸,۹۴۳,۲۱۰*	۳۱۴,۸۸۴,۰۹۱	۴۰۴/۰۳/۲۳-۰۳/۰۱
۱۴۰۴	۴۷۹	۴۰	۳۵۹	۱۲	۸۶,۹۹۰,۷۴۸	۳۰۰,۰۹۲,۳۰۳*	۳۸۷,۰۸۳,۰۵۱	۴۰۴/۰۵/۲۳-۰۳/۲۳
میانگین	۳۷۰	۳۳	۳۵۷	۱۱.۹	۸۶,۴۶۵,۸۱۵	۲۶۴,۵۱۷,۷۵۷	۳۵۰,۹۸۳,۵۷۱	فصل بهار-تابستان
میانگین ۴ سال	۳۱۸	۲۹.۵	۳۲۶	۱۱			ریال	

توضیحات جدول (۲): در سال ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ افزایش بهای انرژی رآکتیو مبالغ قبض برق افزایش چشم گیری داشته بطوری که مبلغ مالیات و عوارض مختلف همیشه بیش از رقم بهای انرژی مصرفی بوده است. علت این افزایش نصب کنتور دیماندی در مجتمع مسکونی است.

* مامورین اداره برق و گاز و آب هیچ وقت منظم و یکنواخت قرائت کنتور را انجام نمی دهند. برای این که بهای انرژی در ایران قابل مقایسه با اروپا باشد کلیه مصارف دوره های تابستانی ۳۰ روزه محاسبه شده است.

* یورو در سال ۱۳۹۸ برابر با ۱۴۵۰۰۰ ریال بود . قبض برق مشاع یک ساختمان ۷ واحدی معادل ۱۱۷ یورو بوده است که سهم هر خانوار حدود ۱۷ یورو می شد . در سال ۱۴۰۴ قبض برق همان ساختمان ۱۵۶ یورو و سهم هر خانوار ۲۲ یورو شده است. این برآورد نشان می دهد که الگوی مصرف تقریباً یکسان بوده است اما اداره برق با توجه به تورم و ارزش روز ارز ها مصرف مشترکین را محاسبه کرده است.

* مصرف کنندگان انرژی کشور ما در مقایسه با سیاست های کشور های اروپایی در مورد الگوی مصرف انرژی و حقوق خانوار ها ، بسیار مظلوم تر هستند . دولت نمی تواند نا ترازای انرژی را با افزایش مکرر قیمت ها متعادل کند. الگوی امروز و دیروز مصرف کننده ها بستگی به تجهیزاتی دارد که استاندارد تولید آنها دست دولت است..

جدول (۳) - قبض گاز فصل بهار یک ساختمان ۷ واحدی

729,004,909	بهای گاز مصرفی	۹۳۶۶	رقم پیشین
17,445,000	بدهی گذشته	۱۶۳۹۴	رقم فعلی
*109,350,736	مالیات بر ارزش افزوده	۷۰۲۸	مصرف دوره M3
188,712	بیمه	۴۰۵/۰۳/۰۳	تاریخ قرائت
72,900,491	عوارض گاز رسانی	مدت دوره : ۴۰ روز	
93,702,948	هزینه انتقال و توزیع		
9,370,395	مالیات بر ارزش افزوده انتقال و توزیع		
1,031,963,191	مبلغ قابل پرداخت		

توضیحات قبض گاز : مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد است هنوز دولت در مورد افزایش مالیات بر ارزش افزوده دستورجدیدی صادر نکرده است. اما شرکت گاز ۱۵ درصد ارزش بهای گاز مصرفی را به عنوان ارزش افزوده به قبض اضافه نموده است. از هزینه انتقال و توزیع هم ۱۰ درصد ارزش افزوده کسر کرده است. سوال می شود چرا ارزش افزوده را ۱۵ درصد محاسبه کرده اید ؟ می گویند سامانه بر اساس برنامه نرم افزاری محاسبه می کند ما در محاسبه نقشی نداریم. با توجه به محاسبات شرکت گاز در صدور این قبض : تعرفه هر متر مکعب گاز ۱۴۶,۸۳۵ ریال شده است. در حدود ۳۰ میلیون تومان مالیات بر ارزش افزوده و هزینه انتقال و توزیع دریافت شده است که همه این ها به خزانه دولت واریز می شود. بحث شمال و جنوب شهر تهران نیست در جایی که چیلر و بقیه سامانه های سرمایش و گرمایش ساختمان همانی است که کارشناسان گاز در گذشته توصیه کرده اند . سابقه مصرف نشان می دهد که الگوی مصرف بدون تغییر، مثل گذشته بوده ولی تعرفه گاز ۱۳۰ برابر شده است. امکان ندارد مصرف گاز ساختمانی با جمعیت ثابت و با الگوی مصرف یکسان ۱۳۰ برابر سال ۱۳۹۱ شده باشد. واضح است که افزایش قیمت از سوی اداره گاز بوده است. با بررسی جدول مقایسه ای (۴) ، تفاوت های الگوی مصرف گاز مشترکین اروپایی با مصرف کننده های ایرانی آشکار می شود.. این مقایسه مظلومیت مصرف کننده های ایرانی را نشان می دهد. لازم به ذکر است که قیمت گاز به نسبت مصرف سرانه تعیین شده از سوی شرکت گاز در همه مناطق استان تهران افزایش داشته است اما تفاوت در منطقه شمال تهران بسیار چشم گیر است.

میانگین صورت حساب ماهانه گرمایش گازی خانوار های اروپا-جدول (۴)

خانوار -نفر	میزان مصرف ماهانه - کیلووات - ساعت	میانگین صورت حساب ماهانه - یورو	مبلغ صورت حساب - تومان
۱نفر، آپارتمان (گرمایش گازی)	۱۲۵	۳۵-۴۵	۷/۸۷۵/۰۰۰-۱۰/۱۲۵/۰۰۰
۲ نفر، آپارتمان (گرمایش گازی)	۲۰۸	۵۸- ۷۵	۱۳/۰۵۰/۰۰۰-۱۶/۸۷۵/۰۰۰
۲ تا ۳ نفر، خانه کوچک (گرمایش گازی)	۲۹۲	۸۲-۱۰۵	۱۸/۴۵۰/۰۰۰-۲۳/۶۲۵/۰۰۰
۳ تا ۴ نفر، خانه متوسط (گرمایش گازی)	۳۷۵	۱۰۵-۱۳۵	۲۳/۶۲۵/۰۰۰-۳۰/۳۷۵/۰۰۰
۴ نفر به بالا، خانه بزرگ، (گرمایش گازی)	۴۵۸	۱۲۸-۱۶۵	۲۸/۸۰۰/۰۰۰-۳۷/۱۲۵/۰۰۰
خانه های با گرمایش برقی وبدون پمپ حرارتی	۶۶۷-۱۰۰۰	۱۸۷-۳۶۰	۴۲/۰۷۵/۰۰۰-۸۱/۰۰۰/۰۰۰
خانه هایی که مجهز به پمپ حرارتی هستند	۴۵۸-۷۵۰	۱۲۸- ۲۷۰	۲۸/۸۰۰/۰۰۰-۶۰/۷۵۰/۰۰۰
ایران - چیلر جذبی - ۷ خانوار با ۲۸ نفر	۵۲۷۱ m۳	۳۳۸	۷۶/۱۰۰/۰۰۰

جدول (۵) میانگین قیمت هر کیلووات ساعت برق و حقوق ماهانه کشورهای اروپایی در سال ۲۰۲۶ و مقایسه آن با قیمت برق در ایران

نام کشور	قیمت هر کیلووات - ساعت (یورو)	قیمت هر کیلووات - ساعت (تومان)	حقوق (یورو)	تومان Euro= 225,000 حقوق (تومان) -
آلمان	۰/۳۶	۸۱/۰۰۰	۴/۸۵۱	۱,۰۹۱,۴۷۵,۰۰۰
بلژیک	۰/۳۴	۷۶/۵۰۰	۴/۰۷۶	۹۱۷,۱۰۰,۰۰۰
ایتالیا	۰/۳۲	۷۲/۰۰۰	۲/۷۹۱	۶۲۷,۹۷۵,۰۰۰
هلند	۰/۳۰	۶۷/۵۰۰	۵/۱۹۰	۱,۱۶۷,۷۵۰,۰۰۰
ایرلند	۰/۳۰	۶۷/۵۰۰	۵/۳۰۷	۱۱,۹۶۷,۲۸۵,۰۰۰
بریتانیا	۰/۲۷	۶۰/۷۵۰	۴/۸۰۷	۱,۰۸۱,۵۷۵,۰۰۰
اتریش	۰/۲۷	۶۰/۷۵۰	۵/۴۹۷	۱,۲۳۶,۸۲۵,۰۰۰
فرانسه	۰/۲۲	۴۹/۵۰۰	۳/۶۰۲	۸۱۰,۴۵۰,۰۰۰
اسپانیا	۰/۲۱	۴۷/۲۵۰	۲/۸۱۸	۶۳۴,۰۵۰,۰۰۰
پرتغال	۰/۲۱	۴۷/۲۵۰	۲/۱۹۰	۴۹۲,۷۵۰,۰۰۰
سوئد	۰/۱۸	۴۰/۵۰۰	۳/۹۶۴	۸۹۱,۹۰۰,۰۰۰
لهستان	۰/۱۸	۴۰/۵۰۰	۲/۲۲۷	۵۰۱,۰۷۵,۰۰۰
فنلاند	۰/۱۷	۳۸/۲۵۰	۴/۴۵۲	۱,۰۰۱,۷۰۰,۰۰۰
چک	۰/۱۷	۳۸/۲۵۰	۲/۰۷۵	۴۶۶,۸۷۵,۰۰۰
نروژ	۰/۱۶	۳۶/۰۰۰	۵/۲۴۱	۱,۱۷۹,۲۲۵,۰۰۰
بلغارستان	۰/۱۲	۲۷/۰۰۰	۱/۴۴۳	۳۲۴,۶۷۵,۰۰۰
مجارستان	۰/۱۰	۲۲/۵۰۰	۲/۱۰۵	۴۷۳,۶۲۵,۰۰۰
ترکیه	۰/۰۵	۱۱/۲۵۰	۱/۴۷۴	۳۳۱,۶۵۰,۰۰۰
متوسط نرخ	۰/۲۰	۴۵/۰۰۰	۳/۵۹۷	۸۰۹/۲۵۰/۰۰۰
ایران	۰/۲۹	۶۴,۴۵۰	۱۷۸	۴۰/۰۰۰/۰۰۰

جدول (۶) حداقل - حداکثر قبض ماهانه خانوار های اروپایی به یورو و معادل آن به تومان با ارزش هر یورو ۲۲۵۰۰۰ تومان و سقف مصرف ۴۱۷ کیلووات ساعت

نام کشور	حداقل قبض برق ماهانه - یورو	حداکثر قبض برق ماهانه - یورو	حداقل - حداکثر مصرف ماهانه کیلووات - ساعت	معادل (تومان)
آلمان	۱۰۵	۱۵۰	۴۱۷ - ۲۹۲	۲۳,۶۲۵,۰۰۰ - ۳۳,۷۵۰,۰۰۰
بلژیک	۹۹	۱۴۲	-	۲۲,۲۷۵,۰۰۰ - ۳۱,۹۵۰,۰۰۰
ایتالیا	۹۳	۱۳۳	-	۲۰,۹۲۵,۰۰۰ - ۲۹,۹۲۵,۰۰۰
هلند	۸۸	۱۲۵	-	۱۹,۸۰۰,۰۰۰ - ۲۸,۱۲۵,۰۰۰
ایرلند	۸۸	۱۲۵	-	۱۹,۸۰۰,۰۰۰ - ۲۸,۱۲۵,۰۰۰
بریتانیا	۷۹	۱۱۳	-	۱۷,۷۷۵,۰۰۰ - ۲۵,۴۲۵,۰۰۰
اتریش	۷۹	۱۱۳	-	۱۷,۷۷۵,۰۰۰ - ۲۵,۴۲۵,۰۰۰
فرانسه	۶۴	۹۲	-	۱۴,۴۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۷۰۰,۰۰۰
اسپانیا	۶۱	۸۸	-	۱۳,۷۲۵,۰۰۰ - ۱۹,۸۰۰,۰۰۰
پرتغال	۶۱	۸۸	-	۱۳,۷۲۵,۰۰۰ - ۱۹,۸۰۰,۰۰۰
سوئد	۵۳	۷۵	-	۱۱,۹۲۵,۰۰۰ - ۱۶,۸۷۵,۰۰۰
لهستان	۵۳	۷۵	-	۱۱,۹۲۵,۰۰۰ - ۱۶,۸۷۵,۰۰۰
فنلاند	۵۰	۷۱	-	۱۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۱۵,۹۷۵,۰۰۰
چک	۵۰	۷۱	-	۱۱,۲۵۰,۰۰۰ - ۱۵,۹۷۵,۰۰۰
نروژ	۴۷	۶۷	-	۱۰,۵۷۵,۰۰۰ - ۱۵,۰۷۵,۰۰۰
بلغارستان	۳۵	۵۰	-	۷,۸۷۵,۰۰۰ - ۱۱,۲۵۰,۰۰۰
مجارستان	۲۹	۳۲	-	۶,۵۲۵,۰۰۰ - ۷,۲۰۰,۰۰۰
ترکیه	۲۷	۷۲	۴۰۰ - ۱۵۰	۶,۰۷۵,۰۰۰ - ۱۶,۲۰۰,۰۰۰
میانگین	۷۷			۱۷,۳۲۵,۰۰۰ تومان

توضیح جدول (۶) : درنیمه اول سال ۲۰۲۶ هر خانوار اتحادیه اروپا به طور متوسط ماهانه ۷۷ یورو (۱۷,۳۲۵,۰۰۰ تومان) برای مصرف برق پرداخت کرده اند. دامنه مصرف برق ماهانه ۲۹۲ تا ۴۱۷ کیلووات ساعت بوده است. میانگین مصرف کشورهای اروپایی از ۳۱ یورو (۶,۹۷۵,۰۰۰) در مجارستان تا ۱۲۸ یورو (۲۸,۸۰۰,۰۰۰ تومان) در آلمان متغیر بوده است. در سال گذشته در فصل تابستان قبض برق با مصرف کمتر از ۴۱۷ کیلووات ۵۲ میلیون تومان و سهم هر خانوار حدود ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان یعنی از حداقل مصرف خانوار مجاری و ترک کمتر بوده است. با قبض تابستان امسال که اداره برق هزینه دیماندی را محاسبه نکرده است. سهم هر خانوار معادل ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان شده است. یعنی نصف حداقل مصرف خانوار مجاری که حقوق اش ۱۰ برابر مصرف کننده ایرانی است.

سعی کردم با توضیحات و جداول بالا وضعیت فعلی تعرفه های گاز و برق را در ایران تشریح کنم. اعتقاد دارم که فقط با افزایش قیمت حامل های انرژی نمی توان سیاست دولت را در هدفمند سازی حامل های انرژی بویژه انرژی خانگی محقق کرد. بعضی از اساتید و کارشناسان افزایش قیمت انرژی را عامل اصلی کاهش مصرف انرژی می دانند. در حالی که حداقل در مورد بنزین، تجربه ثابت کرده است که دولت نتوانسته است در این زمینه توفیقی کسب کند. طرفداران افزایش قیمت انرژی ها به خصوص انرژی خانگی باید بدانند که امروزه، برای کاهش مشکلات زیست محیطی، مصرف کنندگان هم باید در مورد مصرف انرژی کارآمدتر تصمیم بگیرند. تلاش های زیادی برای کاهش این مشکلات باید انجام گیرد، از پذیرش انرژی های تجدیدپذیر و لوازم خانگی کم مصرف گرفته تا پذیرش عادات و مقررات جدید برای پایش و مدیریت بهتر رفتارهای انرژی. بخش مسکونی حدود یک پنجم مصرف انرژی جهانی را در اختیار خود دارد که نشان می دهد اگر انرژی کارآمد به طور گسترده در این بخش، به ویژه پذیرش لوازم خانگی کم مصرف مورد بهره برداری قرار گیرد، تأثیر قابل توجهی بر صرفه جویی در انرژی خواهد داشت. با این حال، قابل تقدیر است که دولت تلاش می کنند تا پذیرش انرژی سبز و عادات صرفه جویی در انرژی را ترویج دهد اما با این وجود، مشارکت و تمایل مصرف کننده در فرآیند پذیرش انرژی کارآمدتر بسیار مهم است. حتی بیشتر از مطالعات رفتار مصرف کننده، می تواند در کاهش مصرف انرژی تأثیر گذار باشد. در حوزه صرفه جویی انرژی خانگی، تولید و تمایل به استفاده از لوازم خانگی کم مصرف تأثیر زیادی دارد توسعه بهره برداری از لوازم خانگی کم مصرف ممکن است به دولت کمک کند تا کمپین ها و سیاست های مربوط به بهره وری انرژی را بهتر و بیشتر مورد توجه قرار دهند. با این حال، تغییر وسایل گرمایشی به طور مکرر اتفاق نمی افتد، زیرا ساکنان تمایل دارند برای مدت طولانی از همان وسیله گرمایشی موجود استفاده کنند. همچنین، انتخاب سامانه گرمایش فضای خانه نیاز به یک دیدگاه بلندمدت دارد، زیرا تولید و تغییر وسایل گرمایشی نسبتاً سرمایه بر است و مزایای آن ممکن است فقط در درازمدت محقق شود. برخی از تحلیلگران حتی ممکن است استدلال کنند که برای انجام این سیاست باید نوعی سرمایه گذاری زیرساختی در نظر گرفته شود و مانند سایر سرمایه گذاری ها، مصرف کنندگان ممکن است به وام بلندمدت نیاز داشته باشند

بهر حال طیف وسیعی از موانع ساختاری، روانی، و تولیدات سامانه های مصرف انرژی خانگی، تغییر در مصرف انرژی را برای مصرف کنندگان دشوار کرده است. کمپین های اطلاعاتی موفق معمولاً مجموعه ای از دستورالعمل های واضح و عملی را در اختیار مصرف کنندگان قرار می دهند که می تواند برای موقعیت های اضطراری مثل شرایط فعلی ایران مهم باشد. دولت می تواند کمپین اطلاعاتی را برای تشویق خانوارها به صرفه جویی در مصرف انرژی راه اندازی کند و شرکت های برق چک لیست هایی از نکات صرفه جویی در مصرف انرژی را با گام های عملی ساده همراه با پشتیبانی فنی برای مصرف کنندگان خانگی، تجاری و صنعتی منتشر کنند. این کمپین ها بدو ن افزایش قیمت انرژی می تواند 15 تا 20 درصد کاهش مصرف برق داشته باشد.

از دیگر سو، هنجارهای اجتماعی عوامل تعیین کننده قوی برای این اقدام هستند و می توانند بر اثر بخشی کمپین های اطلاعاتی تاثیر بگذارند. نقش باور ها در صرفه جویی مصرف انرژی نیز اثرگذار است. همبستگی بالای همسایه ها و محله های هر منطقه می تواند در موفقیت کمپین ها و تحقق کاهش مصرف انرژی کمک کند. وقتی یکی از همسایه ها نکات کاهش مصرف انرژی را باور داشته باشد می تواند این باور را به بقیه همسایه ها انتقال دهد.

تغییر رفتار در مصرف انرژی همچنین می تواند با ترکیبی از اهرم های قیمت گذاری (البته نه به صورت غیر منطقی و افسار گسیخته) و فناوری های کاربر محور ارتقا یابد. برای مثال کنتورهای هوشمند که بازخورد فوری مصرف برق، قیمت و هزینه ها را ارائه می دهد می تواند خانوارها را وادار کند تا تقاضای مصرف برق را کاهش دهند. اما کنتور های هوشمند نباید فقط در جهت بالا بردن منافع دولت مورد استفاده قرار گیرد. دولت باید از همین حالا بر اقدامات صرفه جویی در مصرف انرژی که ما را برای زمستان آماده می کند، تمرکز کند. انتخاب پیامی که سیاست گذاران برای مصرف کنندگان می فرستند، نحوه و زمان ارائه اطلاعات به خانوارها و از طریق کدام کانال ها می تواند در تغییر رفتارهای مصرفی تفاوت ایجاد کند. بسیار مهم است. اثربخشی این کمپین ها و اقدامات باید مورد پایش قرار گیرد تا تحولات در رفتارها، ارزیابی و راه حل هایی برای موانع رفتاری شناسایی شود. تامین برق مانند کشور های توسعه یافته، باید قابل اعتماد و اقتصادی باشد. متأسفانه در کشور ما برق رسانی غیر قابل اعتماد است و مشکلات مداوم همراه با پیامدهای نامطلوب، برای مردم و اقتصاد کشور است. شرکت های برق باید از پایگاه های داده ای، جدیدی استفاده کنند که علاوه بر ارایه دانسته های نظام مند برای افزایش قابلیت اطمینان تامین برق، آن را به داده های موجود مؤسسات سطح کشور پیوند دهد تا شواهد جدیدی در مورد تغییر در قابلیت اطمینان در بین مصرف کنندگان ارائه دهد. داده ها نشان داده است در کشورهایی که ساختار و نهادهای ضعیفی برای ارائه برق قابل اعتماد دارند می تواند عملکردی به مراتب بدتر داشته باشند.

به طور کلی، بهبود بهره وری انرژی ساختمان ها پتانسیل زیادی برای کاهش انتشار گازهای گلخانه ای و کاهش هزینه ها ارائه می دهد. با این حال، این پتانسیل در ایران، تا حد زیادی دست نخورده باقی مانده است، به ویژه به دلیل دوره های طولانی بازگشت سرمایه و هزینه های اولیه و عدم کمک های دولتی و بانکی به طور کلی، در اقتصادهای در حال توسعه و در حال گذار، که ساخت و ساز به سرعت و در مقیاس قابل توجهی در حال

انجام است، اولویت این است که اطمینان حاصل شود مسکن جدید با استانداردهای بهینه مطابقت دارد تا کاهش مصرف انرژی در آینده به خوبی تضمین شود یا نه. در کشور ما هنوز بسیاری از ساختمان ها بافت سنتی دارند. کمتر از یک درصد مجتمع ها و ساختمان های مسکونی کم واحد مانند ساختمان 7 واحدی مورد نظر مجهز به چیلر هستند که بدون هیچگونه حمایت و یا راهنمایی اقتصادی، با صدور قبض های سرسام آور مواجه هستند و کناه شان این است که در منطقه شمال تهران سکونت دارند و چون بهره وری انرژی را رعایت نمی کنند باید تنبیه مالی شوند.

های لایت ها

در سراسر جهان، کشورها طیف وسیعی از قوانین، سیاست ها، استانداردها، یارانه ها و سایر مشوق ها را برای تشویق بهره وری انرژی خانوار استفاده می کنند. این امر تا حدودی نشان دهنده این واقعیت است که برخی از اقدامات هزینه اولیه بالایی دارند، بنابراین ممکن است برای تشویق به استفاده از آنها، حمایت دولتی لازم باشد.

هرگونه اقدامی باید مبتنی بر قانون باشد. مانند دستورالعمل های اجباری برچسب انرژی و رعایت آن توسط تولیدکنندگان لوازم برقی خانگی و حتی تجهیزات گرمایش و سرمایشی ساختمان ها. اگر قبلا اداره گاز قبلا مهر تأیید برچیلر های جذبی زده است الان نمی تواند دستورالعمل پیشین را لغو کند و فقط در اندیشه افزایش قیمت ها مکرر، حتی بالاتر از کشور های اروپایی نباشد.

اقتصادهای در حال توسعه و در حال گذار به طور فزاینده ای در حال تدوین کدهای ساختمانی برای خانه ها و مجتمع های نوساز و تلاش برای اجرای انطباق ساخت و ساز ها با قوانین بهره وری انرژی هستند و در موقع صدور گواهی نامه ساختمان باید استانداردهای اعمال شده را پایش کنند.